

**R. P. Thomæ Comptoni Carleton, Cantabrigiensis,
Societatis Jesu, In Collegio Anglicano Leodiensi Sacrae
Theologiae Professoris, Cursus Philosophicus Unversus**

Carleton, Thomas Compton

Antverpiæ, M.DC.XCVII.

Disputatio III. De partibus fluidis, an vivant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95656](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95656)

si in cute duæ huiusmodi notæ signentur, non amplius distabunt post mensem quam cum primò notarentur: hinc tamen nemo rectè intulerit, cutem non vegetare. Contrà tertio, cicatrix in facie pueri paulatim crescit quamdiu crescit ipsa facies, postea tamè per multos annos non omnino crescit, licet nutriatur. Idem ergo dici potest in presenti, probamus enim ungues vivere, non ex augmento, quod modo recipiunt in animalibus, quæ pervenerunt ad statum, sed solum ex eo quodd in animalibus, dum essent parva, crescerent versus omnem dimensionem. Unde si in ungulibus puerorum duæ huiusmodi notæ signarentur, appareret post aliquod dies major aliquantulum inter eas distantia. Quando verò animalia pervenerunt ad statum, nutriuntur adhuc ungues, non tamen augentur propriè vitaliter, saltem more aliarum rerum, cum experientiâ constet unam partem propellere aliam, & quæ nunc est infima, tandem fieri supremam, vel saltem multo longius distare à radice.

VII.
Capilli si-
militer vi-
vunt.

VIII.
Capillus de
nigro in al-
bum subitò
ex vitiatâ
radice mu-
tatur ar-
guens eum
vivere.

Secunda conclusio: capilli vivunt, & informantur animâ. Ita auctores suprâ pro secundâ, & tertiâ sententiâ citati. Probat ut primò eodem argumento quo usi sumus conclusione præcedente pro ungulibus: initio quippe videmus eos augeri versus omnem partem, & paulatim fieri longiores, & crassiores, donec perveniant ad statum versus crassitiem, ut est quotidianâ experientiâ manifestum.

Secundò, & præcipuè probatur: certis enim experientiis non semel compertum est capillum hominis, & barbam subitò de nigris reddita esse alba, quod quidquid dicat P. Oviedo citatus num. 16, aperte indicat aliquod nutrimentum, nempe vaporem aliquem esse per totos capillos ex omni parte dispersum, & consequenter illos nutrir per intus-susceptionem, & non per solam juxtapositionem sicut augetur ignis, quod ab omnibus haberi solet signum vitæ. Hoc ergo nutrimentum, cum subitò ex accidente calido in frigidum, ut ex repentino timore, vel aliâ causâ, mutatur etiam totum temperamentum capilli, & consequenter color: nam ut rectè in simili S. Bernardus, si radix in vitio est, & ramus.

Tertia conclusio: Probabilis tamen mihi videtur nec ungues nec capillos in homine animâ rationali,

nec in aliis sensitivâ, sed solâ vegetativâ informari. Ratio est, videmus enim capillos (idem est de ungulibus) eodem modo crescere, & canescere post mortem, & recessum animæ in homine, ergo non vegetabant antea per animam hominis, sed per aliam sibi propriam, cujus beneficio attrahunt vaporem quendam, & materiam tenuissimam, per exiguos quos in se habent poros, & meatus, & in suam substantiam convertunt.

Dices primò: pili propter tenuitatem non habent poros, ergo non possunt nutrir, ergo nec vivunt. Secundò, non habent certum incrementum sui termini, viventia autem habent, ut in libris de Generat. dixi d. 6. sect. 2. num. 6. ergo non vivunt. Ad primum negatur antecedens: proboscides enim muscarum sunt aquè tenues, & tamen constat eas habere poros, & vivere. Ad secundum, negatur similiter antecedens, ut constat in fetis ac júbis equorum, & leonum, &c. imò in viris etiam ac feminis eam nutrientibus, quæ ultra certam longitudinem non excrevit. Quod verò pili attonsi denuò crescant, non arguit eos non vivere. Non tamen tam perfectè augentur sicut viventia perfectâ, cum partes inferiores propellant superiores, licet nutriantur, etiam ab intrinseco.

Dices tertio: ergo in homine sunt forma partiales, cum juxta nos non sit ubique eadem forma. Distinguo consequens, sunt plures formæ in eadè parte materiæ, nego consequentiam: in diversis partibus, transeat: in hoc autem nihil incommodi, & si sit, à fortiori urget contra eos, qui dicunt nec ungues, nec capillos nec etiam dentes omnino vivere: hi enim hoc modo ponunt diversas formas, easque non viventes.

Ex dictis colligi potest causa raritatis, aut etiam inopie pilorum in quibusdam: ab uno namque ex his tribus capitibus oritur, vel ex duritie cutis, seu magnâ constipatione pororum (pili enim semper crescunt in poris) quo fit ut omnes pori occludantur: vel è contrâ ex nimio calore, per quem ita aperiantur pori, ut omnes illi vapores & exhalationes, quæ sunt materia capillorum, prius evolent, quam possint in pilos converti: vel tertio, ex defectu huiusmodi vaporum, & materiæ excrementitiæ: unde pili, qui quoddam naturæ excrementum dicuntur, originem trahere solent.

DISPUTATIO III.

De partibus fluidis, an vivant.

SECTIO PRIMA.

An sanguis informetur Animâ.

I.
Prima sen-
tentia as-
firmat san-
guinem
vivere.

II.
Ex eo quod
Iudæi pro-
hibebantur
comedere
sanguinem,
non rectè
arguitur

Prima sententia affirmat cum Animâ informari, & vivere. Ita Cajet. 3. p. q. 5. ar. 2. Medina ibid. Tolet. l. 2. de Ani. q. 4. Valen. l. p. d. 6. q. 2. p. 3. f. Sed diligenter. Bannez l. de Gen. c. 4. q. 8. ar. 5. P. Hurt. hic d. 1. sect. 6. n. 4. P. Arriaga hic d. 1. f. 9. n. 279. P. Oviedo hic contr. l. p. 4. n. 2. & ex recentioribus non pauci.

Probat ut primò: in Scriptura, Levit. 17. v. 14. prohibebantur Iudæi comedere sanguinem, quia Anima est in eo, ergo sanguis animatur. Sed contra hanc consequentiam est primò, nam si hoc debeat ita ad litteram intelligi, ergo nec deberent comedere carnem, cum secundum omnes in illâ sit Anima. Solum ergo propterea dicitur Anima esse in sanguine, quia

semper videmus effuso omni penè sanguine deficere animal, & mori, non tamen ablata magnâ quantitate carnis, ut præcis manibus, eruribus, &c. Quod signum est, sanguinem peculiarem habere connexionem cum vitâ, & Animâ. Quo modo locum illum Levit. 17. v. 14. explicat S. Augustinus q. 17. in Leviticum.

Secundò, & præcipuè probatur, quia sanguis est pars hominis, ergo animatur. Antecedens probatur: Concilium enim Trid. sess. 13. cap. 3. docet sanguinem poni sub speciebus panis in Eucharistiâ ex vi connexionis, & concomitantia: quæ partes corporis inter se copulantur, ergo censet sanguinem esse partem hominis. Idem docet Innocentius 3. in Extravag. de Celebratione Missarum, ubi ait aquam & sanguinem fluxisse è latere Christi, ut ostenderetur Christum habuisse quatuor humores, qui pertinent ad veram hominis constitutionem, ergo secundum mentem Pontificis sanguis, & alij humores sunt vera pars

tes hominis. Hinc probatur consequentia, nempe quod sanguis vivat, quod enim pertinet ad veram constitutionem hominis, est vera pars illius, ergo sanguis est vera pars hominis, ergo informatur anima.

IV.
Resp. sanguinem esse partem constitutivam hominis, non tamen primario, sed secundo: ad hoc autem non est necessarium ut informetur anima, & verè uniat, sed sufficit ita requiri, & conjungi, ut sine eo consistere homo non possit. Quod innuatur videtur in verbis Concilij Tridentini, supra in argumento citatis, dum ponit utrumque Verbum, *conjunctionem* scilicet, & *concomitantiam*, quibus innuit, non requiri necessariò veram unionem, & continuatorem inter omnes partes hominis, sed sufficere naturalem concomitantiam. In ratione autem hujus ponitur sanguis sub speciebus panis in Eucharistia, quia scilicet debet poni corpus vivum: & sub speciebus vini ponitur corpus, quia sanguis non potest naturaliter manere incorruptus sine corpore.

Dices, ergo aer est pars hominis, nec enim vivere potest homo sine aere. Negatur consequentia, quia aer non requirit illam connexionem cum corpore humano, quam requirit sanguis. Unde accedit & recedit, tanquam quid extrinsecus adveniens: sanguis autem semper manet intra venas conclusus. Calor verò (quod etiam objici posset) non est pars hominis; licet naturaliter ad illius constitutionem requiratur, non enim censeretur homo mutus, vel mutus ad illius ablationem, sicut ad ablationem totius, vel etiam ferme totus sanguinis. Deinde, calor est solum dispositio, dispositiones autem à nemine vocantur partes.

V.
Sic aer, & calor naturalis non sunt partes hominis.

Urgebis, saltem homo erit aggregatum per accidens. Resp. illum totum, quod vocamus hominem usquequaque integrum, posse aliquo modo dici aggregatum per accidens: quamvis non sit aggregatum per accidens quale est acervus lapidum, cum hic aliqua subordinatio, seu connexio naturalis reperitur inter carnem & sanguinem, & multa quedam sui invicem exigentia: inter lapides autem illos nulla omnino reperitur connexio, vel coordinatio ad se invicem. Illud verò totum unde desumpta est denominatio hominis, non est aggregatum ullo modo per accidens: hoc enim solum est materia & forma unitæ hæ autem faciunt unum per se, ut nullus negat. Adde, probabile esse, posse verè uniri sanguinem corpori, licet non informetur anima, ut postea videbimus, cum de heterogeneitate partium animalis.

VI.
Virum secundum aliquas partes hominis dici posse aggregatum per accidens.

Terriò probatur eadem sententia: nam Verbum Divinum non solum assumpsit animam rationalem, & carnem, sed etiam sanguinem, ergo sanguis informatur animæ rationali. Conf. primò, aliqui dici posset, *Deus est sanguis*, sicut dicitur, *Deus est homo*, si nimirum sanguis habeat naturam distinctam ab homine. Conf. secundo, sequeretur Verbum Divinum assumpsisse duas naturas, rationalem unam, alteram irrationalem.

VII.
Arguitur tertio: Verbum divinum assumpsit sanguinem, ergo sanguis vivit.

Ad argumentum Resp. non esse dubitandum quin Verbum Divinum assumpsit sanguinem; ad hoc tamen non requiritur ut sanguis informetur animæ, sed sufficit quod sit pars spectans ad integritatem humanæ nature. Et hinc probatur, sanguinem alio modo esse partem hominis quam calorem, & reliqua accidentia, hæ enim non sunt assumpta: si ergo informetur sanguis animæ, si ve non, est peculiari modo pars, quo accidentia non sunt, licet hæc etiam aliquo modo spectent ad conservationem hominis, ut dictum est.

VIII.
Resp. ut sanguis assumptus fuerit à Verbo sufficit quod sit pars hominis.

IX. Ad primam confirmationem Resp. licet hujusmodi propositiones non sint usurpanda, cum non

reperiuntur in Scriptura, & Patribus, posse tamen eas in aliquo sensu esse veras, cum verè sanguis fuerit unicus Verbo: ac proinde, sicut dicitur, *Deus est caro*, licet caro sit solum substantia partialis respectu hominis, ita & dici posset, *Deus est sanguis*, licet sanguis sit solum substantia partialis. Communiter tamen solum applicatur hujusmodi modi loquendi ad substantiam totalem & integrā, ut, *Deus est homo*. Et per hoc patet ad secundam confirmationem, concedi enim potest sequela de duabus substantiis incompletis, & inter se subordinatis, seu dicentibus ordinem ad constituendum unam naturam integram, ut hic contingit.

Quod verò dicitur à nonnullis, vel inde probari sanguinem informari animā rationali, quod fuerit assumptus à Verbo Divino, Deus autem uniri alteri quam naturæ rationali non possit, cum dedecet tantam Majestatem uniri hypostatice naturæ irrationali: hoc, inquam, communiter negatur à Theologis, sicut etiam non dedecet Majestatem Dei, ut quædam modum existit sub speciebus panis, ita, si velit, existat sub speciebus & accidentibus rei cujusque vilissimæ; ita nec ut uniat, eidem hypostatice.

SECTIO II.

Sententia asserens sanguinem non vivere.

Secunda sententia docet, sanguinem non vivere nec animā informari. Ita S. Thomas 1. p. q. 119. a. 1. ad 3. S. Bonav. in 4. d. 44. ar. 1. q. 1. ad 2. Alenf. 2. p. q. 26. m. 7. Scotus in 4. d. 10. q. 1. ar. 2. Durand. in 4. d. 44. q. 2. ad 2. Sorus ibid. ar. 3. & d. 10. q. 1. ar. 2. Suarez 3. p. To. 1. d. 15. l. 6. initio, ubi eam vocat communem Theologorum sententiam, & l. 2. de Ani. c. 5. num. 6. Card. Lugo d. 14. de Incarn. sect. 4. numer. 68. Vasq. 3. p. to. 1. d. 36. cap. 5. num. 20. Conimb. l. 1. de Gen. cap. 4. quest. 24. art. 2. Rubius l. 2. de Ani. quest. 8. num. 214. Murcia hic l. 2. d. 1. quest. 5. 9. *Hic tamen*. Quam etiam sententiam Tannerus 3. p. d. 1. quest. 4. d. 3. nu. 94. ait tenere communiter Theologos, Philosophos, & medicos, cum S. Thoma, Aristoteli, & Galeno l. 4. de usu par. estque communissima inter recentiores opinio.

Probatur primò: sanguis juxta Aristotelem & Philosophos communiter, est alimentum ex quo nutritur animal, ergo non informatur animā. Patet consequentia, nam nutritio est conversio substantialis, quæ substantia alimenti converti dicitur in substantiam alicui, hoc autem fieri nequit si alimentum ipsum, seu sanguis vivat, & informetur animā.

Respondet P. Arriaga hic d. 1. sect. 9. n. 263. gratis dici nutritionem esse conversionem substantialem, ac proinde asserit ad nutritionem sufficere, quod dicitur mutatio accidentalis inter qualitates carnis & sanguinis, ad hoc ut dicatur sanguis converti in carnem. Sed contra primò, augmentatio secundum omnes distinguitur ab alteratione, & accretione, ut vidimus in lib. de Gen. d. 5. sect. 1. & nutritio ponitur ut species augmentationis; in augmentatione autem semper producit nova aliqua substantia. Contra secundò, nam hac ratione quando aqua frigida agit in calidam sibi admixtam, & unitam, diceretur tunc augeri, quod tamen concedet, opinor, nemmo.

Alio tamen modo solvi potest prædictum argumentum: primò enim non probat sanguinem non omnino vivere, sed ad summum non vivere eadem vitā, quā animal, cujus est alimentum, posset tamen vivere vitā vegetativā. Secundò dici posset, ex doctrinā Medicorum, sanguinem non esse immediatum nutrimentum animalis, sed prius converti in

Non omnes propositio- nes vere, sunt passio- usurpanda.

X.
Non dedecet Deum uniri naturæ irrationali.

I.
Secunda sententia asserit sanguinem non vivere.

II.
Probatur primò, quia sanguis est nutrimentum animalis, ergo non vivit.

III.
Non rectè dicunt alii qui nutritionem non esse actionem substantialem.

IV.
Licet sanguis sit animalis nutrimentum, non sequitur eum non vivere.

rorem, deinde in cambium, tandem in gluten, & sic demum in carnem. Tertio, si partes formæ in alijs animalibus, vel unionis in homine sint heterogeneæ, tunc nutriri poterit una pars ex alia, & fieri conversio substantialis: inducere enim possunt partes carnis dispositiones suas in materiam sanguinis, & consequenter formam vel unionem carnis.

V. Licet sanguis vivat, non sequitur, aperta venâ, animam una cum eo profusa à corpore.

Resp. Secundo nil esse immo-tili quod anima aperta venâ, sit ad breve tempus extra corpus.

VI. Sanguis ut niri possit carni mediatè, nempe per jecur.

Sanguis immediatè uniri potest venis, sicut mediatè ossibus.

VII. Si anima rationalis informaretur duâ partibus materiæ tantum contiguas, non foret unum per accidens.

VIII. Ex eo quod, dum aliquid sanguinis emittitur, non censetur homo mutilus, non probatur sanguinem vivere.

Secundo probant alij: alioqui namque sequeretur, quando aperta venâ profusit à corpore in scutellam sanguis, simul profusire animam, & esse in aëre, & scutellâ. Responderi potest primo, statim atque egreditur sanguis, amitti spiritus, & dispositiones ad animam, & consequenter animam desinere sanguinem illum informare, & illius loco succedere formam cadaveris, & consequenter licet adhuc videatur continuari sanguis in aëre & disco, cum sanguine in corpore, verè tamen non continuari. Sicut cum hominis brachium, vel ramus arboris marcescit, licet adhuc videatur continuari cum trunco, vel corpore, verè tamen non continuatur. Secundo, si quis diceret ad breve tempus, dum scilicet manent aliquæ dispositiones ad animam, (forma enim viâ corruptionis informat materiam cum valde tenuibus dispositionibus, ut ostensum est in lib. de Gen. d. 5. f. 3. n. 6. & 8.) materiam sanguinis informari animâ, & Animam esse in aëre, & scutellâ, quid inde inferretur incommo- di? sicut si pars aliqua carnis in longum vi extrinsecâ protraheretur, non propterea desineret informari animâ.

Tertio argumentantur nonnulli: sanguis solum est in venis, ut aqua in vase, ergo non continuatur cum carne, ergo non informatur eadem animâ cum carne. Ad hoc responderi posset primo, sanguinem uniri & continuari carni mediatè, nempe per jecur, sicut dentes mediò quodam nervo uniantur maxillis, ut dictum est disp. præcedente sec. 2. secunda, nu. 5. & 6. sanguis enim quo propior jecori, eo est crassior, & consequenter aptius ut uniatur jecori, quod nihil aliud videtur, quam sanguis quidam concretus: ac proinde non major est difficultas ut sanguis illi uniatur, quam ut medulla uniatur ossibus, imò multo minor. Secundo dici posset, sanguinem uniri venis ipsis, ut multi in exemplo proxime allato affirmant medullam uniri ossibus.

Tertio, si quis diceret animam, saltem rationalem, posse informare duas partes materiæ tantum contiguas, quæ tamen spectant ad integritatem unius compositi, non facile ostenderetur implicantia. Dices, illud compositum esset unum per accidens. Nego ad hoc enim ut non sit unum per accidens, sufficit quod mediatè uniantur partes illæ inter se, nempe ex eo quod uniantur uni tertio, quod hic fieret, nam utraque pars materiæ uniretur per se eidem formæ, ergo unirentur inter se mediatè, sicut caput unitur cordi, vel pedibus, & dentes maxillis: ad tollendam enim rationem unionis per accidens sufficit quæcumque unio per se.

Quarto alij sic probant: quando aliquid sanguinis emittitur à naribus, vel alio quovis modo effunditur à corpore, non censetur homo mutilus, sensetur tamen si digitus vel auris abscindatur, ergo alio modo hæ partes sunt de integritate hominis quam sanguis: sed alia ratio reddi hujus non potest, nisi quod sanguis non informet animâ rationalem, sicut illa informatur digitus, ergo &c. Non urget: eodem enim modo argui posset carnem non informari animâ, si enim marce consumeretur homo, ita ut multum carnis, quam modo habet, amitteret, non censetur mutilus. Resp. ergo rationem mutili non defumit ex quacunque diminutione vel carnis, vel sanguinis, sed ex peculiari modo auferendi partem aliquam, ut dum præscinditur pes, aut manus. Si tamen

totus sanguis effunderetur, diceretur homo mutilus.

Mitto alia argumenta, ut quod sanguis non nutritur, cum sit liquidus. Quid enim vetat, rem aliquam liquidam nutriri? Secundo, quod si viveret, esset pars corporis, sicque poneretur ex vi verborum in Eucharistia sub speciebus panis. Contra enim est, nam in omni sententiâ est aliquo modo, pars, seu complementum corporis, ergo deberet, etiam juxta aliam sententiâ, poni ex vi verborum. Resp. ergo, in Scripturâ corpus usurpari pro solâ carne, sanguinem pro re fluidâ: idque præcipue verum est in Sanctissima Eucharistia, quæ à Christo instituta est per modum cibi, & potus.

SECTIO III.

Quid sentiendum de animatione sanguinis: ubi de alijs etiam humoribus.

Hæc sunt quæ pro utraque sententiâ proponi solent, quæ ambas ita penè ex æquo probabiles reddunt, ut difficile sit statuere quanam sit eligenda, nec ullum apparet vel pro una parte vel alterâ argumentum, quod solvi haud difficulter non possit. In eam tamen sententiâ magis inclino, ut negem sanguinem in homine informari animâ rationalem, aut sensitivâ in brutis, imò ullâ omnino, tum quia non vegetat, nec agetur modo vitali, seu per intussumptionem, sed solum per juxta positionem, nempe per novum sanguinem in hepate, vel corde, quæ sunt officinæ sanguinis, efformatum, & inde per totum corpus diffusum, & conjunctum præcedenti: si autem nulla omnino sit in eo operatio vitæ, gratis dicitur vivere, magis quam aqua aut lapis. Deinde, frequentes morbi oriuntur ex nimio sanguine, quod est signum illum non vivere, nec informari animâ, saltem illius animalis in quo est.

Quod affirmatur de sanguine, affirmandum etiam censo de alijs tribus humoribus. Non tamen videtur illi æqualiter cum sanguine ad integritatem hominis constituendum spectare. nec enim ita mancus videtur, aut mutilus quasi cholera careret, aut melancholia, ac qui omni sanguine, sanguis enim ad longè plura munera deservit quam illæ: primo enim sanguis fovet calorem, & temperamentum omnium membrorum; ex ipso etiam fiunt spiritus vitales, & animales, qui ad omnes vitæ operationes sunt necessarii; item est vehiculum horum spirituum, eoque ad omnes sensus applicat, ergo longè magis videtur de integritate hominis constitutione sanguis, quam melancholia, phlegma, vel cholera, & consequenter peculiari modo requiri præ cæteris humoribus.

Probabilius etiam est, lac & semen non vivere. Ratio est, quia animal est integrum sine illis: deinde, non augentur more viventium. Lachrymæ etiam, spiritus vitales, & alia hujusmodi non vivunt. Dices, semen plantæ vivit, ergo & semen animalis. Nego consequentiam, semen enim plantæ crescit & augetur sicut reliquæ partes plantæ, unde videmus fibris quibusdam semper & uniri plantæ, medijs quibus alimentum ab ea fugit, illudque per venulas quasdam per omnes suas partes dispensat.

De pinguedine est difficultas, vivat necne. Coniungit & Rubius cum multis medicis negat, imò secundum Aristotelem dicendum eam non vivere, utpote qui eam vocet excrementum. Distinguedum tamen: pinguedo itaque, quæ hinc inde intermixta carni unum quasi cum illa constituit, videtur vivere, & esse veluti unum quiddam cum carne. Alia autem pinguedo quæ scorsum in unum quasi locum segregatur,

IX.

Res liquida potest nutriri.

Quid in Scripturâ significetur per corpus.

I.

Utrique sententiæ de vitæ sanguinis est probabile.

Præferatur illa, quæ negat sanguinem vivere.

II.

Reliqui etiam tres humores non vivunt.

Cholera, Melancholia, & Phlegma non ita sunt de integritate hominis, ac sanguis.

III.

Lac, semen, lachryma non vivunt.

IV.

Pinguedo aliqua vivit, aliqua non vivit.

Pingues cito senescunt.
gatur, ut in renibus, vel omentum in ventre, non videtur vivere: quia mirum in modum gravat animal subinde, ut videmus, imò enecat, ac propterea dicit Aristoteles pingues cito senescere. Dari etiam

asserit Aristoteles huiusmodi pinguedinem solum velut operimentum quoddam intestinorum, ne diffuant: ac proinde non intenditur à naturâ ut pars aliqua vitalis.

DISPUTATIO IV.

De organizatione viventis.

*Proponitur
status totius
huius dispo-
sitionis.*

Organizationem aliquam requiri, & definitio animæ supra posita probat, & comperitum est experientiâ. Quæstio ergo procedit in præsentem, utrum hæc organizatio sit merè accidentalis, ita nimirum ut tota diversitas horum organorum, consistat in solis accidentibus, substantia autem cuiusvis viventis sit quoad omnes partes omnino similis, sicut sunt similes omnes partes aquæ: an verò in ipsis partibus substantialibus viventis reperiatur aliqua dissimilitudo, ut supra reperiri diximus in gradibus intensionis.

SECTIO PRIMA.

Sintne partes viventis homogenee, an heterogenee.

I. Admittimus pro præsentem formas perfectiorum viventium esse divisibiles, & habere diversas partes integrantes. Quo posito, inquirimus, utrum hæc partes sint omnino similes, an dissimiles, ita scilicet, ut prædicata aliqua habeant notabiliter inter se diversa.

II. Notandum verò, non esse hic sermonem de quibuscunque partibus viventis: certum enim est duas partes carnis non esse heterogeneas, seu dissimiles inter se, sicut nec duas partes ossis, duos oculos, aures, pedes, manus &c. Quæstio ergo est, utrum oculus notabiliter differat ab aure, pes ab oculo, caro ab ossis, & sic de cæteris, ita ut Angelus intuitivè videns solam formam, nullis visis accidentibus, imò etiam separatam ab omni materiâ, dicere possit, hæc est pars capitis, hæc cordis, hæc aures, oculi, iecoris &c. in quo ut in plerisque alijs divisi sunt auctores.

III. Prima sententia affirmat partes omnes formæ viventis esse homogeneas, seu inter se similes, ita ut pars, quæ de facto est oculus, potuisset æquè connaturaliter esse aures, cor potuisset esse pes, iecur &c. & quæ de facto est forma carnis, potuisset esse forma ossis, & sic de cæteris. Omnem proinde differentiam in vivente ait hæc sententia provenire à dispositionibus, & aurem solum accidentaliter differre ab oculo, cor à cerebro, oculum à pede &c. Ita Greg. in 2. d. 26. & 27. Cajet. l. 2. de Ani. q. 1. Capreolus in 2. d. 15. q. 1. ad 6. Soncin. 8. Metaph. q. 10. Bannez l. 1. de Gener. qu. 7. ar. 4. Soto l. 5. Phyl. qu. 3. ad 8. & alij. Quod etiam tenere videntur Conimb. l. 1. de Gen. c. 4. qu. 2. ar. 2. tenet absolutè P. Arriaga hic d. l. f. 6. n. 204. & P. Oviedo Contr. 1. de Ani. p. 7. n. 6. & multi ex recentioribus.

IV. Secunda sententia è contrario affirmat partes formæ viventis, equi ex. g. esse heterogeneas, seu inter se dissimiles, & specie incompletâ diversas, ita ut in aure non sit omnino virtus in actu primo videnti, nec in oculo audiendi, nec magis forma carnis possit esse forma ossis, aut pars formæ quæ est in corde, forma cerebri, quàm forma equi forma leonis, aquilæ, vel cervi. Ita Ioan. Andreas 7. Metaph. qu. 17. Paulus Venerus l. 2. de Ani. c. 5. Niph. lib. 1. de Gen. t. 26. Suarez d. 15. Metaph. nu. 40. & l. 1. de Ani.

cap. 2. n. 19. & 20. Rubius hic l. 2. q. 7. n. 198. Murcia hic l. 2. d. 1. qu. 3. §. Dicendum tamen: Hurt. hic d. 2. se & 5. n. 127. & alij.

Conclusio: hæc secunda sententia longè mihi semper visa est probabilior. Probatur primò: pars formæ equi ex. g. quæ est in pede, petit longè diversas dispositiones, & accidentia à parte quæ est in oculo, ergo hæc duæ partes distinguuntur substantialiter, & sunt heterogeneæ, petere enim tales dispositiones est prædicatū intrinsecū longè diversū ab eo quod est petere alias dispositiones ab his diversas, sicque partes illæ magis differunt quàm duæ partes formæ carnis, quæ petunt dispositiones omnino similes.

Dices; non argui ex hisce dispositionibus ejusmodi diversitatem entitativam in formâ, cum anima rationalis eandem habeat diversitatem dispositionum, & tamen in ea non solum non sunt partes incompletæ specie distinctæ, sed nec numero.

Resp. primò, esse saltem ibi unionem constantem partibus heterogeneis. Secundò, peculiarem esse rationem de animâ rationali; cum enim constet eam esse indivisibilem, & debeat in varijs partibus exercere varias functiones, debet etiam in varijs partibus habere diversas dispositiones ad eas functiones aptas. Deinde, anima rationalis, & omnis forma indivisibilis petit determinatè habere has omnes dispositiones, licet non in eadem parte, & consequenter omnes illæ dispositiones disponunt ad illam formam determinatè: at si partes distinguantur, & sint homogeneæ, nulla habet dispositiones adequatas, quas postulat: si enim singulæ partes postulant omnes dispositiones, & nulla habeat omnes, nulla habet dispositiones quas postulat.

Dices secundò, pars formæ quæ est in capite, non postulat absolutè, & determinatè dispositiones capitis, vel dispositiones pedis, sed solum indeterminatè, & conditionatè, id est, posito quòd alia pars illas non habeat. Contrà, gratis ponitur huiusmodi petitio indeterminata dispositionum specie distinctarum: licet enim formæ determinentur à causâ primâ quoad individuationem dispositionum, cum non magis has numero postulent quàm illas, determinant tamen Deum ad speciem, & talis specie forma requirit tales specie dispositiones ut in aquâ, igne, & alijs omnibus videmus.

Ad id quod additur de petitione conditionatâ, nempe formam capitis petere has dispositiones posito quòd alia pars eas non habeat, videtur gratis excogitatum; eodem enim modo dicere quis posset aquam non petere has dispositiones absolutè, sed solum conditionatè, posito scilicet quòd ignis, aut res aliæ eas non habeant. Dices; disparem esse rationem, quia hæc omnes partes ordinantur ad varia munera in eodem composito, & ad illius compositi, constitutionem & conservationem. Contrà, licet variæ res ordinantur ad diversa munera in universo, & ad illius constitutionem & conservationem: quidni ergo exigere poterunt has dispositiones exigentiâ conditionatâ?

Imò si metaphoricè loqui velimus (ut loqui videntur

V.
*Probabilius
est multas
partes vi-
ventis esse
heterogeneas.*

VI.
*Primò, quia petunt
diversas di-
positiones.*

VII.
*Dices; etiam
anima ra-
tionalis ha-
bet diversas
dispositiones.*

VIII.
*Varia dispo-
sitiones inter
animam ra-
tionalem, &
formas divi-
sibiles.*

IX.
*Gratis ponitur à non-
nullis inde-
terminata
petitio dispo-
sitionum spe-
cie distinctarum.*

X.
*Rejicitur
etiam petitio
conditionata.*